

עם זו יצרתי לי
לפרשת לך לך
הרב יצחק דור - ראש הישיבה

"השפת אמת" בדרשתו לשבת הגדול כותב כך: "ושמעתי מפי מורי זקני (חידושי הרי"ם) על שקורין ליל פסח סדר וכן אומרים חסל סידור פסח, לרמוז לדברי המהר"ל, כמו שיש סדר לטבע, כן יש סדר מיוחד לניסים ונפלאות. ונראה לי עוד פירוש "סדר", לרמוז שגם כל **תהלוכות הגלות** היה הכל סדר מיוחד, שלא נאמר כי קרה סיבה ששלט פרעה על בני ישראל, רק הכל היה בכוונה מכוונת **כמו שנאמר לאברהם בברית בין הבתרים** ואפילו כל פרטי העינייים וקושי העבודה הכל היה בסדר מיוחד... אך יש דורות שהסדר הנכון להם הוא הגלות ויש שמיוחדין על החרות והגאולה".

דרכו של הקב"ה בהנהגת העולם חתומה מעיני בשר ודם. כששואל אברהם במה אדע כי ארשנה, לגבי ההבטחה שהבטיח לו הקב"ה את ארץ ישראל, מראה לו הקב"ה בברית בין הבתרים את ההיסטוריה הגדולה של הגלות בעם ישראל. וכמו שלימד אותנו השפת אמת מראה הקב"ה לאברהם את דורות הגאולה ואת דורות הגלות ומלמדו שאין תשובה לשאלה "במה אדע כי ארשנה", הכל תלוי בדור בו נשאלת השאלה, ורק צריך לדעת ולהאמין שכל המהלכים הנעשים לנגד עינינו בכל תקופת ובכל דור, מסודרים ומונהגים בסדר מופתי ע"י ריבונו של עולם.

כלומר במרכז של ברית בין הבתרים עומדת האומה הישראלית. הברית היא עם אברהם כנציג האומה וכשורש האומה.

הגלות, הרדיפות הגאולה והשיבה לארץ ישראל הם כולם תהליכים לאומיים. מאוד מעניין שבהיסטוריה של עם ישראל כפי שהיא מוצגת בברית בין הבתרים, מושמט הענין של מתן תורה ולא בכדי, אלא כדי ללמדנו, שבחירת עם ישראל וארצו הם במרכז ולא דווקא הברית של קיום המצוות שתכרת בצאת ישראל ממצרים. אצל אברהם הברית היא האומה, עם האומה ועל האומה, לכן מברך הקב"ה את אברהם "ואגדלה שמך". מסביר האברבנאל: "שכאשר ילך יהיה ברכה בין העמים בלמדם ובהודיעו אותם האמונה האמיתית באופן שיושלם העולם באמצעותו והודיעו הקב"ה שתצדק השגחתו באנשים שיקחו תורתו וילמדו אמונתו".

כלומר אברהם נשלח לתפקידו להקים עם שהוא ברכה בין העמים – כדי לקדם את העולם למטרתו, אמונה בקב"ה!

"עשרה דורות עברו מנח ועד אברהם להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם אבינו וקיבל שכר כולם", לקבל שכר כולם הכוונה היא להיות אחראי על כולם, כי הרי הם היו מכעיסין ובאין – והיו צריכים לאברהם ולאומה היוצאת ממנו כדי שימשיכו להתקיים, עם זו יצרתי לי - תהילתי יספרו!

שבת שלום ומברוך!